

Účinná prevence a moderní terapie zlepšují prognózu pacientů s rakovinou prostaty

19.6.2024 - | Asociace inovativního farmaceutického průmyslu

Prognóza pacientů s rakovinou prostaty je do značné míry závislá na kvalitní diagnostice[1], která umožňuje záchyt onemocnění v časném, do vysoké míry léčitelném stadiu. „I přes lepší diagnostiku však až 20 procent případů rakoviny prostaty stále zachycujeme až v pokročilém stadiu,“ říká děkan 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a profesor Marek Babjuk.

Ročně je diagnostikováno téměř deset tisíc nově nemocných, většinou v raných stádiích nemoci. Počet nových pacientů s nejpokročilejším stadiem nemoci se pohybuje kolem tisíce, obdobný počet pacientů do čtvrtého stadia vstoupí díky progresi svého onemocnění nebo relapsům. *„Léčba se v posledních letech zásadně změnila. Tam, kde se onemocnění rozšíří mimo prostatu, musíme léčit celkově. Objevila se zde celá řada novinek a nových postupů, které de facto umožňují pacientům sice ne úplné vyléčení, ale dlouholeté přežití s tím, že kvalita jejich života je často velmi dobrá,“* vysvětluje profesor Babjuk. Nová léčba je šetrnější a individualizovaná.

Pacienti s nejpokročilejším stadiem nemoci bývají léčeni nejmodernějšími přípravky v tzv. komplexních onkologických centrech. *„Hovoříme o tzv. centrové léčbě, která je dnes předepisována více než 2 500 pacientů. K dispozici jim je už více než sedm moderních léků, které významně přispěly k nárůstu pětiletého přežití pacientů,“* říká David Kolář, výkonný ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu.

Průměrný věk mužů při zahájení této léčby je 72 let, přičemž naprostá většina z nich se v centrech začíná léčit ve věku 60 let. Nejvíce pacientů se léčí v centrech v Praze, Jihomoravském a Plzeňském kraji. Komplexní onkologické centrum naopak zcela chybí v Kraji Středočeském a Karlovarském, odkud musejí pacienti za léčbou dojíždět.

Pacienti, kteří se v centrech léčí, mají výrazně nižší riziko akutní hospitalizace s operacemi. Dochází také k prodlužování a zlepšování délky jejich života. *„Onkologie je nejlepší obor medicíny, protože pokrok můžete sledovat každý den. Rakovina prostaty není výjimka. Stále sice přicházejí pacienti pozdě, ale i tak se prodlužuje dožití s celkem dobrou kvalitou života,“* vysvětluje Michaela Tůmová z patientské organizace STK Pro chlapy.

Náklady na centrovou léčbu s růstem počtu pacientů, kteří ji využívají, konstantě roste. V roce 2022 přesáhla 800 milionů korun. *„Náklady na léčbu jednoho pacienta však v uplynulých letech postupně klesaly na aktuálních 313 tisíc korun. S centrovou léčbou také dochází ke snižování dalších nákladů na zdravotní péči vlivem snížených hospitalizací,“* vysvětluje David Kolář.

Celkově se centrovou léčbou, tj. léčbou těmi nejmodernějšími léky ve specializovaných centrech, jako jsou ta onkologická, v ČR léčí přes 126 tisíc pacientů. Jedná se nejčastěji o pacienty, kteří trpí neurologickými, oftalmologickými nebo právě onkologickými nemocemi. Pacienti mohou v současnosti využívat až 295 léčiv, jež pozitivně přispívají k prodloužení délky jejich života, zkracování hospitalizací i snižování čerpání sociálních dávek.

„Společně s rozvojem moderní medicíny a nastavením současného zdravotnického systému, které naprostou většinu inovativních léků řadí právě mezi léky centrové, lze předpokládat, že tento segment bude i nadále postupně růst. Řešení mohou přinést nové risk-sharingové platební modely

nebo decentralizace vybraných léčivých přípravků mimo specializovaná centra,” říká závěrem David Kolář.

O rakovině prostaty

Onemocnění je nejčastěji zachyceno mezi 68. a 72. rokem života. Mezi důležité rizikové faktory patří kromě věku i dědičnost a životní styl, nevyvážená strava a kouření. 87 procent pacientů se nachází v prvních dvou stádiích řešených převážně operativně. Přibližně 14 tisíc pacientů se nachází ve třetím a čtvrtém stadiu. Klíčovou roli hraje prevence, při rozvinutějších nádorech operativní řešení, ve čtvrtém stadiu pak moderní léčba.

Stadium první: Nádor roste pomalu, není hmatný a postihuje nejvýše polovinu jedné strany prostaty.

Stadium druhé: Nádor se nachází pouze v prostatě, může už být hmatný.

Stadium třetí: Nádor je lokálně pokročilý a bude pravděpodobně dále růst. Může se šířit do okolních tkání.

Stadium čtvrté: Nádor se rozšířil mimo prostatu do regionálních lymfatických uzlin nebo i do jiných částí těla či kostí.

[1] Lepšímu screeningu by měl od letošního ledna pomoci Program časného zachytu karcinomu prostaty v ČR. V rámci něj oslovují praktičtí lékaři a urologové muže od 50 do 69 let, kterým bude vyšetřena hladina prostatického specifického antigenu (PSA) z běžného odběru krve. Plošné výsledky nového screeningového programu můžeme očekávat v horizontu nadcházejících let.

<https://aifp.cz/cs/ucinna-prevence-a-moderni-terapie-zlepsuji-prognoz>